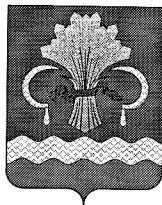

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Джалиля, д.23/33, г. Мамадыш,
Республика Татарстан, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М.Жәлил ур, 23/33 й., Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
№ 62

Карар
от «12» 02 2025 г.

Татарстан Республикасы Мамадыш
муниципаль районының гомуми белем
бирү учреждениеләрендә «Патриотларны үстерәбез»
муниципаль проектын кертү турында

Гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларны физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүгә жәлеп итү, аларның физик эзерлеге һәм спорт осталыгы дәрәжәсен күтәрү, сәламәт һәм имин яшәү рәвешенә заманча культурасын үстерү максатыннан, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының гомуми белем бирү учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын кертүгә.
2. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын кертү турында Нигезләмәне расларга. (1 нче кушымта)
3. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын оештыру комитетын расларга (2 нче кушымта).
4. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын призлы урыннар алган мәктәп коллективларын акчалата премияләргә белән бүләкләргә:

I урын - 20 000 сум.

II урын - 15 000 сум.

III - урын 10 000 сум.

IV - урын 7 000 сум.

V - урын 5 000 сум.

5. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының финанс-бюджет палатасына (Сергеев А.М.) ярышлар үткәру өчен акча бүлеп бирүне һәм Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Мәгариф бүлеге» МКУ сметасы буенча жирле бюджет акчалары исәбеннән 57 000 (илле жиде мең) сум күләмендә жиңүчеләрне бүләкләү өчен акча бүлеп бирүне күздә тотарга.
6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары А.М. Ефимовка йөкләргә.

Житәкче вазифаларын
башкаручы

Р.М.Никифоров

Татарстан Республикасы

Мамадыш муниципаль районы

Башкарма комитетының

12.02 2025 №62 карарына

1 нче кушымта

**Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү
учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын кертү
турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

- 1.1. Әлеге нигезләмә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын гамәлгә кертү кысаларында Мамадыш муниципаль районы мәгариф учреждениеләре арасында «Патриотлар үстерәбез» класстан тыш дәрәсләр эшләү, уздыру тәртибен һәм район ярышларын уздыру шартларын регламентлаштыра.
- 1.2. Мамадыш муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын гамәлгә кертүне оештыручы булып Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ тора.

**II. Мамадыш муниципаль районы мәгариф учреждениеләрендә
«Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын гамәлгә кертүнең
максатлары һәм бурычлары**

«Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектының максаты - белем бирү учреждениеләрендә укучыларда шәхси һәм ижтимагый иминлек мәсьәләләренә аңлы һәм җаваплы мөнәсәбәт формалаштыру, аларның экстремаль ситуацияләрдә үз-үзләрен тоту күнекмәләрен алу, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм популярлаштыру, патриотик тәрбия бирү, үсеп килүче буынның рухи-психологик халәтен һәм физик үсешен камилләштерү.

«Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектының бурычлары:

-белем бирү учреждениеләрендә укучыларда патриотизм тәрбияләү, шәхси һәм ижтимагый иминлек мәсьәләләренә аңлы һәм җаваплы мөнәсәбәт, коллективлык, дисциплиналылык, батырлык, инициатива, үз гамәлләре өчен җаваплылык хисе;

- укучыларны сәламәт һәм имин яшәү рәвешенә заманча мәдәниятен үстерүгә юнәлдерелгән эшчәнлеккә кертү;

- зарарлы гадәтләрнең чагылышын булдырмау яисә киметү өчен урындагы яшәү рәвешен формалаштыру;

-укучыларның тормыш иминлеген тәмин итүче һөнәрләргә карата һөнәри үзбилгеләнешенә ярдәм итү.

«Патриотлар үстерэбес» муниципаль проектын гамэлгә ашыру нәтижәсендә укучыларда түбәндәгеләр тәрбияләнәчәк:

- укучыларның үз ижтимагый позицияләрен белдерү һәм яклау, үз ниятләрен, фикерләрен һәм гамәлләрен тәнкыйть белән бәяләү сәләте;

- мораль сайлау нигезендә кылына торган мөстәкыйль гамәлләргә һәм гамәлләргә, аларның нәтижәләре өчен жаваплылык, нәтижәгә ирешүдә максатчанлык һәм тырышлык өчен жаваплылык кабул итүгә сәләтлелек;

- хезмәт сөючәнлек, сакчыллык, тормыш оптимизмы, кыенлыктарны жиңеп чыгу сәләте;

- башка кешеләрнең кыйммәтләрен, кеше тормышының кыйммәтләрен аңлау, яшәү куркынычы, физик һәм әхлакый сәламәтлеккә, шөхеснең рухи иминлегенә куркыныч тудыручы гамәлләргә һәм йогынты ясауга түземсезлек, аларга каршы тора белү.

III. «Патриотлар үстерэбес» класстан тыш чаралар эшләү һәм уздыру тәртибе шартлары

3.1. Мәгариф учреждениеләрендә һәр сишәмбе көнне тәкъдим ителгән тематика буенча «Патриотлар үстерэбес» дәресе уздырыла.

3.2. «Патриотлар үстерэбес» класстан тыш дәресләр тематикасын эшләү Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлегә» МКУ тарафыннан мәгариф учреждениеләре белән берлектә уздырыла.

3.3. Сыйныфтан тыш дәресләр үткәрү өчен сыйныф житәкчеләре тарафыннан «Патриотлар үстерэбес» класстан тыш чаралар үткәрүнең актив һәм интерактив формаларын (мәгълүмат технологияләре, презентацияләр) куллану, шул исәптән экскурсия һәм күчмә дәресләр үткәрү тәкъдим ителә. Дәресләргә эзерләнү өчен туган якны өйрәнү материалын жәлеп итү рөхсәт ителә.

3.4. «Патриотлар үстерэбес» класстан тыш чараларны үткәрү нәтижәләре буенча класс житәкчесе материалларны анализлый һәм аерым папкага җыя. Тәрбия эше буенча директор урынбасары белем бирү учреждениесе буенча мониторинг үткәрә һәм анализ ясый.

IV. «Патриотлар үстерэбес» район ярышларын уздыру шартлары

4.1. Мәктәп буенча ярышлар белем бирү учреждениесе житәкчесе раслаган программа буенча уздырыла.

4.2. Муниципаль ярышлар җирле үзидарә органы белән килештереп, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле орган һәм (яисә) җирле үзидарә органы каршындагы граждан Оборонасы белән килештерелгән, мәгариф идарәсе органы тарафыннан раслана торган нигезләмә нигезендә үткәрелә.

- 4.3. Ярышларны эзерләү һәм уздыру мәгариф учреждениесе, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнары, мәгариф идарәсе органнары вәкилләреннән торган оештыру комитетларына йөкләнә.
- 4.4. Оештыру комитеты составы, вакыты, урыны, ярышларны эзерләү һәм уздыру тәртибе, шулай ук чыгымнар сметасы тиешле карар белән раслана.
- 4.5. Ярышларны турыдан-туры уздыру судьялар коллегиясенә йөкләнә. Судьялар коллегиясен туплау мәгариф учреждениеләре, Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы органнары, территориаль органнары, мәгариф белән идарә итү органнары, шулай ук командалар вәкилләреннән сайлана.
- 4.6. Суд коллегиясе составына ярышларның баш судьясы, ярышлар секретаре, этапларда судьялар керә.
- 4.7. Ярышлар программа нигезендә үткәрелә.

V. «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектына нәтижә ясау

- 5.1. Белем бирү учреждениесе администрациясе раслаган аерым график буенча башлангыч мәктәп укучылары өчен сезонлы экскурсия эзерләнә һәм үткәрелә.
- 5.2. 5-6 класс укучылары «Геройлар юлы буйлап» Квест-уены.
- 5.3. 7-8 нче сыйныф укучылары, теоретик һәм практик эзерлек нәтижәләре буенча, «Патриотлар үстерәбез» район ярышларында катнаша.
- 5.4. Әңгәмә нәтижәләре буенча "Мамадыш политехник көллияте" ДАҺБУ 1-2 курс студентлары һәм абитуриентлары Бөек Ватан сугышы елларында сугыш урыннарына кыр экспедицияләрендә катнашу өчен "Хәтер" эзләү отряды составына кертелә.

VI. «Патриотлар үстерәбез» класстан тыш чаралар үткәрүне финанслау

- 6.1. «Патриотлар үстерәбез» класстан тыш чаралар үткәрүне финанслау Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

VII. «Патриотлар үстерәбез» район ярышларында жиңүчеләрне бүләкләү

- 7.1 Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы укучылары командалары арасында команда зачетында жиңүче һәм ярышлар призерлары иң аз контроль вакыт буенча билгеләнә.
- 7.2 Нинди дә булса этапта катнашмаган Команда ярышларның барлык этапларында катнашкан командалардан соң урыннар ала.
- 7.3 Командалар зачетында жиңүчеләр һәм призерлар дипломнар белән бүләкләнә, командаларга - катнашучыларга катнашу турында сертификатлар тапшырыла.

Призлы урыннарны алган укучылар командалары акчалата премияләр белән бүләкләнә:

I урын	- 20 000 сум.
II урын	- 15 000 сум.
III урын	- 10 000 сум.
IV урын	- 7 000 сум.
V урын	- 5 000 сум.

**«Патриотлар үстерәбез» дәрестән тыш чараларны тематик планлаштыру
1-4 сыйныф укучылары өчен**

№ п/ п	Бүлекләрнең аталышы	Барлы гы сәгать	Теор ия	Тәжри бә
1.	<i>Турист әзерлеге нигезләре</i>	7	2	5
1. 1	туристлык-туган якны өйрәнү эшчәнлегенә законнары, кагыйдәләре һәм традицияләре	1	1	
1. 2	Походларда һәм экскурсияләрдә куркынычсызлык кагыйдәләре	1	1	
1. 3	Урында горизонт яклары буенча ориентлашу	1		1
1. 4	Компас буенча горизонт якларын билгеләү	1		1
1. 5	Маршрут төзүгә өйрәнәбез	1		1
1. 6	рюкзак жыю	1		1
1. 7	туристлар һәм краеведлар бурычлары.	1	1	

2.	<i>Сезонлы табиғый күренешләр</i>	7	3	4
2. 1	"Без походка барабыз - сезонлы күренешләр" «Табиғатьнең могжизалы дөнъясы».	1	1	
2. 2	Кеше - табиғатьнең бер өлеше.	1	1	
2. 3	Төбәкнең яфраклы һәм ылыслы агачлары	1	1	
2. 4	Ягулык эзерләү	1		1
2. 5	Учак яндыру	1		1
2. 6	Экскурсия. "Туган ягымның табиғате"	2		2
3.	<i>Экология этикасы нигезләре</i>	9	6	3
3. 1	Табиғать мохитендә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре.	1	1	
3. 2	Кеше эзләре. Экология этика.	1	1	
3. 3	Хайваннарның сезонлы тормышы.	1	1	
3. 4	«Без походка барабыз- сезонлы күренешләр» «Табиғатьнең могжизалы дөнъясы».	1	1	
3. 5	Сирәк торган һәм безнең төбәктәге югалып баручы үсемлекләрнең төрләре.	очрый 1	1	
3. 6	рәсем конкурсы: «Табиғатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре».	1		1
3. 7	Безнең төбәктәге һава торышы. Күзәтү көндәлеге	1	1	

3. 8	Кышкы сезонлы үзгөрешләр. Табигатькә экскурсия.	2		2
4.	Үсемлекләрне куллану	7	4	3
4. 1	культуралы безнең төбәктәге культуралы үсемлекләр (бакчада үсүче агачлар, куаклар, үләнчел үсемлекләр).	1	1	
4. 2	«Без походка барабыз- сезонлы күренешләр» «Табигатьнең могҗизалы дөнъясы».	1		1
4. 3	Яз көне сезонлы үзгөрешләр. Күзәтү көндәлеге.	1	1	
4. 4.	«Без походка барабыз- сезонлы күренешләр» Табигатьнең уянуын каршылайбыз»,	1		1
4. 5	сәгать үсемлекләр. Барометр үсемлекләр. Табигатькә экскурсия.	1		1
4. 6	Дару үләннәре	1	1	
4. 7	Ашарга яраклы үсемлекләр	1	1	
5.	Суүсемнәр.	2	2	
5. 2	Су киртәләрен жиңү ысуллары	1		1
5. 1	Су чистарту ысуллары	1		1
6.	Квест-уен «Табигатьне яклаучылар»	1		1
7.	Бер ел эчендә без нәрсә белдек? Нәтиҗәләр ясау.	1	1	
8.	Бер көнлек поход			
		34	16	18

«Патриотлар үстерәбез» дәрестән тыш чараларны тематик планлаштыру

5-7 сыйныф укучылары өчен

№ п/п	Бүлекләрнең аталышы	Барлыгы сәгать	Теория	Тәҗрибә
1.	Туризм үсеше тарихы.	1	1	
1.1	"Туризм" төшенчәсе. туризм үсеше тарихы туризм.	0,5	0,5	
1.2	«Туртехника», «тургадәтләр» төшенчәсе, "ориентлашу"	0,5	0,5	
2.	Куркынычсызлык техникасы	3	3	
2.1	Туристтик кирәк-яракка карата куела торган таләпләр кирәк-яракны.	1	1	
2.2	Походта үз-үзенне тоту кагыйдәләре.	0,5	0,5	
2.3	Янгын куркынычсызлыгы.	0,5	0,5	
2.4	Страховка кагыйдәләре.	0,5	0,5	
2.5	страховка бауларына таләпләр	0,5	0,5	
3.	Туристлык техникасы.	12		12
3.1	Төп төеннәр бәйләме.	2		2
3.2	страховка белән төшү.	2		2
3.3	Култыксалы бүрәнә аша чыгу	2		2
3.4	Култыксалы бау аша чыгу	2		2
3.5	асылмалы кичү	2		2
3.6	траверс тау битендәге	2		2
4.	Топография.	4		4

4.1	Спорт һәм топографик карта өлкөлөрдө шартлы билгелер чик бую карталары.	1		1
4.2	Ераклыкны һәм биеклекне үлчөү.	1		1
4.3	Карта уку.	1		1
4.4	Карта ясау.	1		1
5.	<i>Ориентлашу.</i>	6		6
5.1	Компас буенча яктылык якларын билгеләү	1		1
5.2	Табигать һәм хужалык объектлары буенча якларны билгеләү. хужалык һәм хужалык объектларына.	1		1
5.3	Объект азимутын билгеләү.	1		1
5.4	Объектны азимут буенча билгеләү.	1		1
5.5	азимут буенча хәрәкәт.	1		1
5.6	Карта буенча хәрәкәт.	1		1
6.	<i>Физик әзерлек.</i>	7		7
6.1	Хәрәкәт сәләтләре үсеше өчен махсус күнегүләр	1		1
6.2	тренажерларда күнегүләр.	1		1
6.3	Хәрәкәтле уеннар.	1		1
6.4	Спорт уеннары.	1		1
6.5	Бүленгән жирлек буйлап кросс.	2		2
7.	<i>Туристлык һәм медицина күнекмәләре нигезләре циналар.</i>	2		2
7.1	рюкзак жыю	1		1
7.2	Лагерьны әзерләү.	1		1

8.	Квест - уен "Геройлар юлы буйлап"			
		35	4	31

**«Патриотлар үстерәбез» дәрестән тыш чараларны тематик планлаштыру
8-11 сыйныфлар**

№ п/п	Бүлекләрнең аталышы	Барлыгы сәгать	Теория	Тәҗрибә
1.	каршылыклар полосасы	11		11
1.1	атынып тора торган перекладиналар буенча чыгу	2		2
1.2	Асылмалы бүрәнэләр өстеннән хәрәкәт.	2		2
1.3	"Күбәлек"	2		2
1.4	"Паутина"	2		2
1.5	Горизонталь бау буенча йөрү.	2		2
1.6	палатка урнаштыру һәм жыю	1		1
2.	Эзләү-коткару эшләре	8		8
2.1	Һәлакәт районында һәлакәتكә китерүче химик куркыныч матдәләрнең агып чыгуы	1		1
2.2	Табибка кадәр ярдәм күрсәтү, транспорт чарасы эзерләү һәм зыян күрүчене транспортировка	4		4
2.3	Суда коткару эшләре.	2		2
2.4	Суда зыян күрүчегә ярдәм күрсәтү	1		1
3.	Исән калу маршруты	9		9
3.1	Горизонт якларын яки азимутны объектка билгеләү	1		1
3.2	азимут буенча хәрәкәт	1		1
3.3	бүрәнэләр өеме һәм аны күчерү	1		1
3.4	асылмалы кичү	2		2

3.5	култыкса кулланып, тау итәге буйлап менү (тоташтыручы төен белән үзеңне страховкалап)	1		1
3.6	Тау бите буйлап култыкса кулланып төшү (тоташтыручы төен белән үзеңне страховкалап)	1		1
3.7	Тау битендәге траверс	2		2
4.	Кыр шартларында көнкүреш оештыру	3		3
4.1	Бивуак оештыру	1		1
4.2	Кухня оештыру һәм продуктларны саклау	1		1
4.3	Гигиена кагыйдәләрен үтәү	1		1
5.	Конкурс программасы	1		1
5.1	Команданы тәкъдим итү			
5.2	Хәрби-патриотик жырлар конкурсы			
5.3	Стена газеталары конкурсы			
5.4	Пешекчеләр конкурсы			
6.	мототранспорт чараларыннан файдалану нигезләре	3		3
6.1	мототранспорт чараларыннан файдалану өлкәсендәге законнар нигезләре	1		1
6.2	мототранспорт чараларының техника торышына һәм эксплуатациясенә төп таләпләр	1		1
6.3	Күченү чаралары белән идарә итүнең хәвефсез алымнары	1		1
7.	«Патриотлар үстерәбез» ярышлары			
		35		35

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында I район «Патриотлар үстерәбез» ярышларын үткөрү турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. «Патриотлар үстерәбез» район ярышлары (алга таба - ярышлар) Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында «Патриотлар үстерәбез» проекты кысаларында уздырыла.

1.2. Максатлар һәм бурычлар:

- укучыларны сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвешенәң заманча культурасын үстерүгә юнәлдерелгән эшчәнлеккә кертергә;
- кешеләрнең тормыш иминлеген тәэмин итүче һөнәрләргә карата укучыларның һөнәри үзбилгеләнүенә ярдәм итәргә.

2. Оештыру һәм җитәкчелек

2.1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында ярышны оештыру һәм аңа җитәкчелек итү Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ тарафыннан Мамадыш муниципаль районының «Балачак һәм яшүсмерләр йорты» өстәмә һөнәри белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесә белән берлектә гамәлгә ашырыла.

2.2. Ярышларның социаль партнерлары - Татарстан Республикасы Мамадыш районының “Гвардия” махсус билгеләнештәге ВДВ ветераннарының һәм махсус билгеләнештәге гаскәрләрнең ижтимагый оешмасы, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы Этиләр советы, “Татарстан Республикасының эзләү-коткару хезмәте” ДКУ 5 нче зональ эзләү-коткару отряды, “Мамадыш политехника көллияте” ДАҺБУ “Хәтер” эзләү отряды тора.

2.3. Суд командасы:

Баш судья: Шәрипов Илнар Газинур улы - “Мамадыш шәһәренең 3 нче УББМ” МБМУ Куркынычсызлык һәм Ватанны яклау нигезләре укытучысы.

Этаптагы судьялар:

1. Хурамшин Нияз Илдус улы - “Мамадыш шәһәренең 3 нче УББМ” МБМУ Куркынычсызлык һәм Ватанны яклау нигезләре укытучысы.
2. Платонов Валентин Иванович - «Балачак һәм үсмерлек йорты» өстәмә һөнәри белем бирү муниципаль бюджет мәгариф учреждениесенең спорт буенча методисты, «Татарстан Республикасы эзләү-коткару хезмәте» 5 нче зональ эзләү-коткару отрядының 1 нче класслы коткаручы (киләшү буенча);
3. Зарипов Алмаз Фаиз улы - «Мамадыш политехника көллияте» ДАҺБУ тарихы укытучысы, «Хәтер» эзләү отряды җитәкчесә урынбасары (киләшү буенча);

4. Ташкулов Виталий Рөстәм улы - "Олимп" Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе" МБУ директоры (киләшү буенча);
5. Мозаффаров Фәргать Шәүкәт улы - Мамадыш МР яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге башлыгы урынбасары (киләшү буенча);
6. Обманов Эдуард Владимирович, «Татарстан Республикасының эзләү-коткару хезмәте (киләшү буенча);
7. Сәлахов Рөстәм Мөхәммәт улы, «Тәкәнеш урта гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ Куркынычсызлык һәм яклау нигезләре укытучысы;
8. Гыйбадуллин Илдар Тәлгать улы, "Олыяз лицее" МБМУ Куркынычсызлык һәм яклау нигезләре укытучысы;
9. Лазутин Виктор Николаевич, Татарстан Республикасы Мамадыш районының ВДВ һәм «Гвардия» махсус билгеләнештәге гаскәрләр ветераннары ижтимагый оешмасы ветераны (киләшү буенча);
10. Шакиров Айрат Рифнур улы, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы Әтиләр советы рәисе (киләшү буенча).

3. Үткәру вакыты һәм урыны

- 3.1. Ярышлар Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында 2025 елның **15 мартында Пузанка тавы** территориясендә уздырыла.
- 3.2. Командалар килү һәм мандатлы комиссия 8.30 сәгатьтән 9.00 сәгәткә кадәр. Ачылу 9.15 сәгәткә башлана, ярышлар 9.30 сәгәткә башлана.

4. Катнашучылар

- 4.1. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының гомуми белем бирү учреждениеләре укучылары арасында ярышларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләренә **7-8 сыйныф** укучылары командалары катнаша. Команда составында **4 кеше (3 яшүсмер + 1 кыз)**.

5. Үткәру шартлары һәм тәмин итү катнашучыларның иминлеге

- 5.1. Татарстан Республикасының Мамадыш муниципаль районы укучылары арасында ярышлар югары дәрәжәдәге вируслы инфекцияләр һәм грипп белән чирләүнең сезонлы күтәрелеше чорында мөгариф оешмаларының эшен оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләрне исәпкә алып уздырыла.
- 5.2. Катнашучыларның һәм тамашачыларның куркынычсызлыгын тәмин итү максатларында Ярышларны ярышлар уздыру кагыйдәләре һәм Регламентлары таләпләренә җавап бирүче баш судья, баш судья урынбасары кабул иткән майданда уздыру рөхсәт ителә.

5.3. Ярышлар үткөрөлү урынында теркөлгөндө, һәр катнашучы һәм аны озатып йөрүче куркынычсызлык техникасы һәм үз-үзеңне тоту кагыйдэләре буенча инструктаж уза, инструктажларны теркәү журналына имза сала. Озатучылар командаларның һәр катнашучысының үз-үзен тотышы, тормышы һәм сәламәтлеге өчен тулы җаваплылык тотат.

5.4. Катнашучыларга үзләрендә: һава торышы буенча ярышларда катнашу өчен спорт киёмнәре һәм аяк киёмнәре, перчаткалар (х/б), бер көнгә Сухой паек, эчә торган су булырга тиеш.

5.5 Командаларга бердәм киём стиле, яки киёмдә бердәм элемент булырга тиеш дигән тәкъдим ителә. **5.5 пункттын үтәгән өчен команда өстәмә рәвештә 10 баллга кадәр өстәлә.**

6. Ярыш этаплары программасы

1 нче этап. рюкзак жыю

Этапны үтү өчен, һәр командага турист күбеге, йокы капчыгы, кайнаган су, учак өчен утын (диаметрда ким дигәндә 8-10 см), бер рюкзак булу. Стартта, судья командасы буенча, команда рюкзагына хәзерләнгән бөтен нәрсәне җыйнак кына салып, аны бөтен этаплар буенча - финишка кадәр үзе белән алып барырга.

2 нче этап. Төеннәр бәйләү.

Санап үтелгән төеннәрне «булинь», «сигезле», «ике яклы», «эләктерүче» бәйләргә.

Беренчелек, төеннәрне бәйләгәндә җибәрелгән хаталар өчен штраф секундларын исәпкә алып, биремне үтәүнең иң аз вакыты буенча билгеләнә: контроль төен - + 15 сек.; бәйләмнәрне ныгытмаган, селкенүе - + 15 сек.; төенне бәйләмәгән - + 60 сек.

Контроль вакыт - 1 мин.

3 нче этап. азимут һәм аннан кулай булмаган ераклыкны билгеләү.

Команда судья күрсәткән максатка азимутны һәм максатка кадәр араны билгели. Нәтижә кәгазьдә языла.

Хата 5 градуска кадәр булганда, азимутны билгеләгәндә - + 0 сек, һәр 5 градус хата өчен - +10 сек. 10 м дан артык ялгышканда, ераклыкны билгеләгәндә - + 10 сек.

5 м дан да ким ялгышканда -+ 0 сек ераклыгын билгеләгәндә, һәр 5 м хата өчен - + 10 сек.

4 нче этап. Топографик билгеләр уку.

Командаларга 2 вариант топографик карточкалар бирелә. Команда очраклы рәвештә карточканы сайлай һәм топографик биремне үти.

Һәр дәрәҗә булмаган җавап өчен -+60 сек.

Контроль вакыт - 5 мин.

5 нче этап. Агачка планка ныгыту.

Команда, бирелгән кадак һәм чүкеч ярдәмендә, планканы агачта урнашкан нигездә 2 м биеклектә беркетергә тиеш.

Контроль вакыт - 4 мин.

6 нчы этап. Металл эзлэгеч белән эшләү (капитаннар өчен конкурс).

Капитан команда металлоискатель белән эшләп, билгеле бер территориядә иң күп санда металл банкалар жыйрга тиеш.

Һәр табылган банка - 10 сек.

Контроль вакыт - 2 мин.

7 нче этап. Спорт ысулы белән күтәрелү һәм төшү

Командада катнашучылар, берәмләп, күтәрелгәндә тау итәге буйлап өскә таба хәрәкәт итәләр, уң һәм сул кул бауларын бер-бер артлы бөтереп, кул чуклары һәм беләкләре тирәли әйләндереп алалар.

Төшкәндә катнашучы иңбашлары бауга параллель булырлык итеп бораулау хәрәкәте белән бара. култыкса бау арка артында узарга тиеш һәм, ышкылуны арттыру өчен, калкулык буйлап югарырак урнашкан кул тирәсендә бөтерелергә тиеш. Ярдан түбәнрәк торган кулы белән катнашучы алдындагы бауны тигезли. Кабул итү перчаткаларда һәм тыгыз киёмдә башкарыла.

Контроль вакытыннан тыш һәр секундта + 60 сек.

Контроль вакытны - судьялар коллегиясе билгели.

8 нче этап. Зыян күрүченең эвакуацияләү (транспортировкалау).

Команданың зыян күрүчегә беренче ярдәмне күрсәтү, шинаны шартлы рәвештә зыян күргән аякка салып. (Судья тарафыннан билгеләнә). Командага бирелгән ике колга (озынлыгы 2-2,5 м) һәм баудан жепселләр яки носилкалар әзерләргә. Зыян күрүчене транспортлау киләсе этапка кадәр гамәлгә ашырыла.

Шин салганда хата - +60 сек.

Әгәр дә "яраланган" носилкадан егылса яки носилкадан төшереп калдырса - +60 сек.

9 нчы этап. Учак ясау. Хәрби-патриотик жырны башкару

Команда китерелгән утыннан учак ягарга һәм металл савытта 200 мл күләмдә су кайнаганын көтәргә тиеш. Төп материал итеп коры үлән, кәгазь, чүп-чар, янучан материаллар куллану тыела. Биремне үтәгәндә химия чаралары, дарулар, сыеклыклар куллану рөхсәт ителми. Шырпы куллану рөхсәт ителә. Беренчелек иң аз вакыт буенча билгеләнә. Һәр арттырылган секундта контроль вакытыннан тыш 1 балл төшә.

Биремне үтәгәндә команда хәрби-патриотик жыр башкарырга тиеш (жырны сайлау гаризада күрсәтелә, музыка коралларыннан файдалану рөхсәт ителә).

Этапның контроль вакыты - савытта су кайнап чыгу.

7. Нәтижәләр ясау һәм жиңүчеләрне бүләкләү

7.1 Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы укучылары командалары арасында команда зачетында жиңүче һәм ярышлар призерлары иң аз контроль вакыт буенча билгеләнә.

7.2 Нинди дә булса этапта катнашмаган Команда ярышларның барлык этапларында катнашкан командалардан соң урыннар ала.

7.3 Командалар зачетында жиңүчеләр һәм призерлар дипломнар белән бүләкләнә, командаларга - катнашучыларга катнашу турында сертификатлар тапшырыла. Призлы урыннарны алган укучылар командалары акчалата премияләр белән бүләкләнә:

11.04.2016 урын	11.04.2017 20 000 сум.
11.04.2018 I урын	11.04.2019 15 000 сум.
11.04.2020 II урын	11.04.2021 10 000 сум
11.04.2022 V урын	11.04.2023 7 000 сум
11.04.2024 урын	11.04.2025 5 000 сум

8. Гаризалар бирү тәртибе

8.1 Ярышта катнашу өчен 2025 елның **26 февралендә 17.00 сәгатькә** кадәр түбәндәге электрон адреска мөрәжәгать итәргә кирәк: versage67@mail.ru

8.2. Белешмәләр өчен телефон 8(85563) 4-01-03: Файзреева В.В., “Мәгариф бүлеге” МКУ методисты.

8.3 Командалар житәкчеләре килгән көнне түбәндәге документларны тапшыралар:

1. ярышларны үткәрү юлында һәм вакытында балалар тормышы һәм сәламәтлеге өчен жаваплы затны күрсәтеп, команданы жиңбәрү турында мәгариф учреждениесе боерыгыннан өземтә;
2. билгеләнгән форма буенча гариза, оешмадан мөһер һәм директорның имзасы белән.

_____ МББУ _____ командасының “Патриотлар үстерәбез”
ярышларында катнашуга _____

ГАРИЗАСЫ

№ пп	Фамилиясе, исеме, атасының исеме (тулысынча)	Класс	Туу датасы (тулысынча)	Табибның билгесе (каршы килүләр булмау турында)
1				
2				
3				
4				

Башкарыла
жыр _____

торган

“Патриотлар үстерәбез” район ярышында катнашу шартлары белән таныштылар.

Команда вәкиле _____ (Ф.И.О.
тулысынча)

Директор _____
(мәгариф учреждениесенең исеме, Ф.И.О.)

М.П.

Гаризаны төзү датасы _____

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының

12.02.2025 № 62 карарына

2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләрендә «Патриотлар үстерәбез» муниципаль проектын кертүнең

оештыру комитеты

1. Никитин В.И. - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башлыгы, оештыру комитеты рәисе.
2. Ефимов А.М. - Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары, оештыру комитеты рәисе урынбасары.
3. Габдрахманов И.Н. - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ башлыгы, оештыру комитеты рәисе урынбасары.
4. Зимин С.В. - нче зональ «Татарстан Республикасы эзләү-коткару хезмәте» эзләү-коткару отряды башлыгы, оештыру комитеты әгъзасы (киләшү буенча).
11.04.2026
5. Гарифуллин А.А. - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МУ башлыгы, оештыру комитеты әгъзасы (киләшү буенча).

6. Мозаффаров Ф.Ш. -Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының «Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге» МУ башлыгы урынбасары, оештыру комитеты әгъзасы (киләшү буенча).
7. Ташкулов В.Р. - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының "Олимп" спорт мәктәбе" өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе директоры, оештыру комитеты әгъзасы (киләшү буенча).
8. Мөхәммәтҗанов Ф.С. -Мамадыш шәһәренең 3 нче номерлы УББМ МБМУ директоры. оештыру комитеты әгъзасы.
9. Бабаниязова Л.И. - Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының "Нократ" мәгълүматы" АЖ филиалы итәкчесе урынбасары, оештыру комитеты әгъзасы (киләшү буенча).
10. Файзреева В.В. «Мәгариф бүлеге» МКУ методисты, оештыру комитеты секретаре.